

STATSMINISTERIET

Dato: 27. juni 2007

Statsminister Anders Fogh Rasmussens svar på spørgsmål nr. 47 (endeligt) stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg (alm. del).

Spørgsmål:

»Ministeren bedes kommentere artiklen "Pligt til at svare?" af Hans Gammeltoft-Hansen, Folketingets Ombudsmand, fra Jyllands-Posten den 12. juni 2007, jf. alm. del - bilag 112.«

Svar:

1. I artiklen »Pligt til at svare?« redegør Folketingets Ombudsmand Hans Gammeltoft-Hansen for sagen vedrørende journalist Bo Elkjærs klage til ombudsmanden over Statsministeriets manglende imødekommelse af anmodninger om interviews med statsministeren.

Ombudsmanden skriver i artiklen bl.a., at det i almindelighed står enhver minister frit for selv at afgøre, hvilke journalister han eller hun vil give interview. En minister kan efter hans opfattelse tilvælge en journalist, som ministeren har et særligt tillidsforhold til, men ikke konsekvent fravælge en bestemt journalist, fordi man slet ikke har et særligt tillids- og fortrolighedsforhold til den pågældende.

Ombudsmanden anfører endvidere, at man ikke bør forveksle kritisk journalistik med illoyal journalistik, og at kritisk journalistik aldrig i sig selv kan udgøre et legitimt grundlag for at udelukke en journalist fra et interview. Endelig anføres det, at en mini-

ster som øverste forvaltningschef for sit ministerium – i modsætning til politikere som ikke er ministre – er underlagt forvaltningsrettens almindelige regler, hvilket betyder, at en minister ved vurderingen af, om en interviewanmodning skal imødekommes, er bundet af de almindelige forvaltningsmæssige krav om lighed og saglighed.

2. Bo Elkjær klagede den 28. november 2005 til Folketingets Ombudsmand over bl.a., at hans anmodninger om interviews med statsministeren gennem mere end to år var blevet afslået.

Ombudsmanden afgav den 26. september 2006 en udtalelse i sagen og udtalte bl.a. følgende:

»Offentlighedsloven indeholder som nævnt ikke regler om interview. Loven og lovgivningen i øvrigt pålægger således ikke myndigheder at deltage i interview om forskellige emner, og der overlades myndighederne en forholdsvis fri vurdering ved afgørelsen af, om de ønsker at deltage i et konkret interview.«

Den 6. oktober 2006 bad Bo Elkjær ombudsmanden om at tage sagen op til fornyet overvejelse.

Ombudsmanden henstillede den 31. maj 2007 følgende til Statsministeriet: »Efter at statsministeren igen var begyndt at give interview om Irak-krigen, mener jeg ikke, at Statsministeriet har dokumenteret nogen konkret grund – endsige en saglig grund – til at Bo Elkjær ikke kan få et interview. Som følge heraf henstiller jeg til Statsministeriet, at ministeriet genoptager sagen med henblik på, at Bo Elkjær nu får tilbudt et interview med statsministeren, eller at ministeriet i tilfælde af fortsat afslag konkret redegør for de grunde, som ministeriet har lagt vægt på.«

På baggrund af ombudsmandens henstilling genoptog Statsministeriet sagen og besluttede den 1. juni 2007 – efter fornyet forlæggelse for statsministeren – ikke at imødekomme Bo Elkjærs anmodninger om interviews. Statsministeriet præciserede i ministeriets brev til Bo Elkjær af samme dato, at der i det meget vide skøn, som der er hen-

vist til i bl.a. Statsministeriets udtalelse af 24. januar 2007, jf. også betænkning 1443/2004 om embedsmænds rådgivning og bistand, s. 246, ligger, at det tilkommer statsministeren at beslutte, om statsministeren ønsker at give interview eller ej. Dette meget vide skøn er blandt andet begrænset af, at der ikke i skønnet må lægges vægt på usaglige hensyn.

3. Som Statsministeriet bl.a. har tilkendegivet over for ombudsmanden, er det Statsministeriets opfattelse, at der ikke består en forpligtelse for statsministeren til at imødekomme anmodninger om interviews. Der tilkommer således statsministeren og Statsministeriet et meget vidt skøn med hensyn til, hvilke interviews man ønsker at deltage i. Statsministerens beslutning om at imødekomme eller afslå et interview skal træffes inden for rammerne af de forvaltningsmæssige krav om lighed og saglighed. Det betyder bl.a., at statsministeren ikke må lægge vægt på usaglige hensyn. Der er imidlertid efter Statsministeriets opfattelse ikke tale om en afgørelse i forvaltningslovens forstand, og forvaltningslovens regler om begrundelse mv. skal derfor ikke iagttages.

Statsministeriet forbeholder sig således retten til ud fra en konkret vurdering at træffe beslutning om, hvorvidt konkrete anmodninger om interviews bør imødekommes. Det forhold, at en journalist fremsætter gentagne anmodninger, fører efter ministeriets opfattelse ikke til, at der dermed skabes et retskrav på imødekommelse. I givet fald kunne enhver journalist gennemtvinge et interview med statsministeren ved blot at gennemsende sine anmodninger tilstrækkeligt længe.

Når statsministeren vælger at give et interview, er det et udslag af statsministerens valg – eller i ombudsmandens terminologi et tilvalg. Som det fremgår af betænkning 1443/2004 om embedsmænds rådgivning og bistand, s. 246, »er det overladt ministeren og ministeriet et meget vidt skøn med hensyn til, hvilke interviews man ønsker at deltage i. Det vil sige, at der må være en meget betydelig frihed med hensyn til, hvorvidt en anmodning om deltagelse i et interview bør imødekommes. Ved stillingtagen til, om en minister vil deltage i et interview med en bestemt journalist, må ministeren i den forbindelse også være berettiget til bl.a. at lægge vægt på, om ministeren gennem sit personlige kendskab har et særligt tillids- og fortrolighedsforhold til journalisten.«

Hverken i betænkningen eller i øvrigt i den almindelige forvaltningsret sondres der i disse situationer mellem tilvalg og fravalg, således som ombudsmanden synes at gøre det. Det meget vide skøn, som er overladt til ministeren og ministeriet ved beslutningen af, om en anmodning om interview skal imødekommes, indskrænkes således ikke af, at den pågældende minister f.eks. tidligere har valgt at give en anden journalist et interview om et tilsvarende emne.

Dette indebærer, at når statsministeren vælger at give interview til en journalist, forpligtes statsministeren ikke derved til at give interviews til alle andre journalister, som måtte anmode herom, og statsministeren vil fortsat have et meget vidt skøn med hensyn til, hvilke interviews han ønsker at deltage i. At statsministeren vælger at imødekomme en anmodning om interview, medfører heller ikke, at der kan stilles krav om, at afslag på anmodninger om interviews herefter skal individuelt begrundes. Et sådant begrundelseskrav kan hverken udledes af det forvaltningsretlige lighedsprincip eller af andre forvaltningsretlige grundsætninger og heller ikke af den nævnte betænkning 1443/2004.

Der er således efter Statsministeriets opfattelse en meget væsentlig principiel forskel mellem på den ene side afholdelsen af egentlige presse møder, som i udgangspunktet er åbne for enhver journalist – og hvor det derfor vil kræve en særlig og konkret begrundelse for at udelukke en bestemt journalist fra dette – og på den anden side tilfælde som det foreliggende, hvor spørgsmålet er, om en anmodning fra en enkelt journalist om et interview skal imødekommes. Den nævnte betænkning 1443/2004 bygger også på, at der er en sådan forskel, og som anført er der hverken i betænkningen eller i de almindelige forvaltningsretlige principper grundlag for, at en minister, der ikke ønsker at imødekomme en anmodning om interview fra en enkelt journalist, skal give en konkret begrundelse herfor – heller ikke i tilfælde, hvor der f.eks. måtte være givet et interview til en anden journalist om et tilsvarende emne.

4. Statsministeriet modtager løbende et omfattende antal forespørgsler, såvel mundtlige som skriftlige, om interviews med statsministeren, herunder forespørgsler om interviews angående Irak-krigen. I 2006 modtog Statsministeriet således – udover anmod-

ningerne fra Bo Elkjær – 125 skriftlige anmodninger om interviews med statsministeren. Hertil kommer et stort antal mundtlige forespørgsler om interviews, kommentarer mv. Statsministeriet vurderer løbende forespørgslerne, herunder forespørgslerne om interviews fra Bo Elkjær og de konkrete spørgsmål, som Bo Elkjær i denne forbindelse har fremsendt til statsministeren omhandlende Irak-krigen. Det er ikke muligt at imødekomme samtlige de forespørgsler om interviews, som Statsministeriet løbende modtager. Særligt for så vidt angår Bo Elkjærs anmodninger om interviews har statsministeren vurderet, at der ikke var yderligere at tilføje i forhold til de svar, han har givet i Folketinget og til offentligheden om emnet.

Det skal i øvrigt bemærkes, at statsministeren i vidt omfang er til rådighed for pressen. Udover egentlige interviews, som statsministeren giver til et bredt udsnit af medieverdenen, holder statsministeren et fast ugentligt pressemøde, ligesom det er muligt at stille spørgsmål til statsministeren i forbindelse med andre offentlige begivenheder. Der er således på ingen måde tale om, at kritiske journalister ikke kan få statsministeren i tale.

Statsministeriet vil fortsat løbende individuelt vurdere alle indkomne forespørgsler om interviews, herunder fra Bo Elkjær. Statsministeren og Statsministeriet vil imidlertid fortsat forbeholde sig retten til at vælge selv.